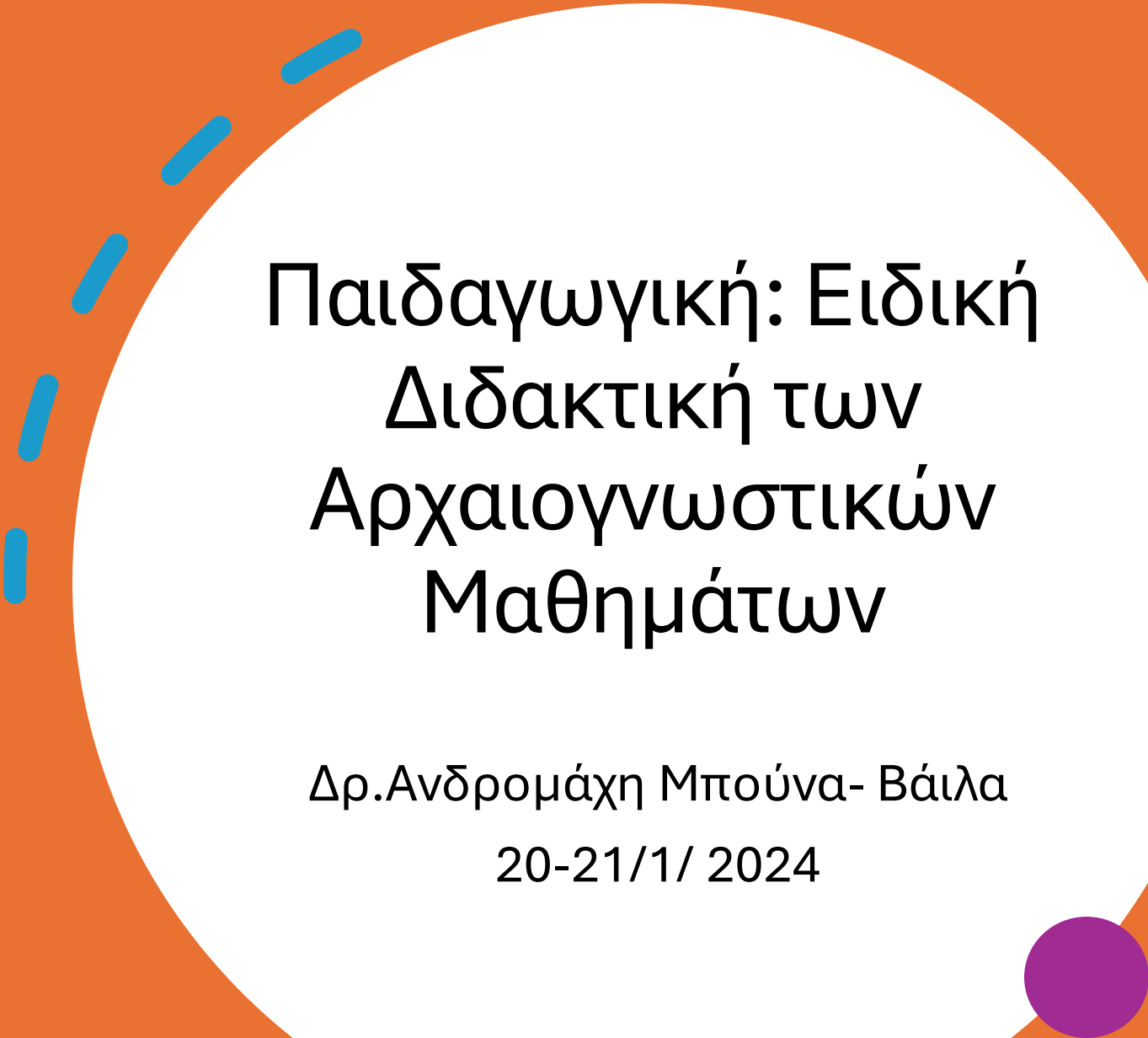

Παιδαγωγική: Ειδική Διδακτική των Αρχαιογνωστικών Μαθημάτων

Δρ. Ανδρομάχη Μπούνα- Βάιλα

20-21/1/ 2024

- **Απόσπασμα από τον μύθο της Κασσάνδρας (Ευριπίδης, «Τρωάδες», στ. 308–363)**
- **Υπόθεση:**
Η Κασσάνδρα, ιέρεια του Απόλλωνα, βιάζεται και χρησιμοποιείται ως λάφυρο πολέμου από τον Αγαμέμνονα. Η τραγωδία αναδεικνύει τη φρίκη του πολέμου, όπου οι γυναίκες γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης.
- **Απόσπασμα:**
- "Εδώ με τραβούν, σ' ένα κρεβάτι ξένο,
της δούλης το κορμί, θυσία στα νικητήρια...
[...]
Όμως εγώ, με το χέρι που όπλο δε φέρει,
θα τους σκοτώσω όλους — όχι με μαχαίρι."
- **Στόχοι Ανάλυσης:**
- **Ιστορική και κοινωνική διάσταση:** Η πρακτική του βιασμού ως μέσο εξουσίας στον πόλεμο.
- **Η θέση της γυναίκας:** Από ιέρεια και προφήτισσα, υποβιβάζεται σε σεξουαλικό αντικείμενο.
- **Αντίσταση:** Η Κασσάνδρα, παρά τη βία, επιμένει να έχει φωνή, προφητεύοντας την καταστροφή του Αγαμέμνονα.
- **Δραστηριότητα:**
- Συζητήστε πώς οι αρχαίες κοινωνίες απεικόνιζαν τη σεξουαλική βία στον πόλεμο και συγκρίνετε με σύγχρονα παραδείγματα.

- **Απόσπασμα από τον μύθο της Ευρώπης (Ησίοδος, «Θεογονία», στ. 886–900)**
- **Υπόθεση:**
Ο Δίας μεταμορφώνεται σε ταύρο, απαγάγει την Ευρώπη και την οδηγεί στην Κρήτη. Ο μύθος παρουσιάζει την αρπαγή ως «ρομαντικό» γεγονός, αν και φέρει στοιχεία βιασμού και καταναγκασμού.
- **Απόσπασμα:**
- "Μ' ένα λευκό ταύρο, ο Δίας την ξεγελά,
την παίρνει μακριά στις θάλασσες τις ανοιχτές,
κι εκεί γεννιούνται θεοί και βασιλιάδες."
- **Στόχοι Ανάλυσης:**
- **Συμβολισμός:** Ο ταύρος ως σύμβολο αντρικής δύναμης και σεξουαλικής κυριαρχίας.
- **Προβληματισμός για την απεικόνιση:** Πώς ο μύθος εξιδανικεύει τη βία.
- **Ερωτήματα:** Μπορούμε να θεωρήσουμε αυτό τον μύθο «ρομαντικό» ή είναι μια μορφή θεσμοποιημένης βίας;
- **Δραστηριότητα:**
- Γράψτε ένα σύγχρονο παραμύθι όπου ανατρέπονται οι ρόλοι εξουσίας στον μύθο της Ευρώπης.

- **Απόσπασμα από την «Αντιγόνη» του Σοφοκλή (στ. 891–930)**
- **Υπόθεση:**
Η Αντιγόνη αντιστέκεται στον θείο της, Κρέοντα, ο οποίος προσπαθεί να καθορίσει τη ζωή της και τη σχέση της με τον θάνατο. Η απόφασή της να θάψει τον αδελφό της τη φέρνει σε σύγκρουση με τις πατριαρχικές επιταγές.
- **Απόσπασμα:**
"Ούτε για άντρα, ούτε για βασιλιά,
θα ξεπουλήσω το δίκιο μου.
Αν είναι αυτός ο γάμος που μου μέλλεται,
προτιμώ τον θάνατο παρά την υποταγή."
- **Στόχοι Ανάλυσης:**
- **Η ελευθερία της βούλησης:** Η Αντιγόνη αντιστέκεται στον εξαναγκασμό και επιλέγει την ηθική της θέση.
- **Σύγκρουση εξουσίας και προσωπικής ακεραιότητας:** Το κείμενο εξετάζει τον καταναγκασμό μέσα σε μια πατριαρχική κοινωνία.
- **Ερωτήματα:** Ποια είναι τα όρια της θυσίας όταν τίθεται ζήτημα προσωπικής ηθικής;
- **Δραστηριότητα:**
Οι φοιτητές συγκρίνουν τη στάση της Αντιγόνης με σύγχρονα παραδείγματα γυναικών που αντιστάθηκαν σε εξαναγκαστικούς γάμους.

- **Απόσπασμα από τον μύθο της Δανάης (Ησίοδος, «Θεογονία», στ. 950–960)**
- **Υπόθεση:**
Η Δανάη φυλακίζεται από τον πατέρα της, Ακρίσιο, για να αποφύγει έναν χρησμό που προέβλεπε ότι θα τον σκοτώσει ο γιος της. Παρόλα αυτά, συλλαμβάνει παιδί από τον Δία, γεγονός που συμβολίζει την καταπάτηση της βούλησής της.
- **Απόσπασμα:**
 - "Στο χρυσό της κάστρο,
την κράτησαν μακριά από το φως.
Κι όμως, ο Δίας, σε βροχή χρυσή,
βρήκε τον δρόμο μέσα."
- **Στόχοι Ανάλυσης:**
- **Ο καταναγκασμός της βίας:** Η φυλάκιση της Δανάης είναι μια μορφή πατριαρχικού ελέγχου.
- **Συμβολισμός:** Η "χρυσή βροχή" ως συμβολική επιβολή ισχύος.
- **Ερωτήματα:** Πώς η μοίρα και η θέληση του θεού επιβάλλονται στη ζωή της γυναίκας;
- **Δραστηριότητα:**
Οι φοιτητές γράφουν ένα σύντομο διήγημα για μια σύγχρονη γυναίκα που ξεπερνά τα δεσμά ενός καταναγκαστικού γάμου, εμπνευσμένο από τον μύθο της Δανάης.

- **Απόσπασμα από τη «Λυσιστράτη» (Αριστοφάνης, στ. 130–180)**
- **Υπόθεση:**
Οι γυναίκες οργανώνονται για να σταματήσουν τον πόλεμο, χρησιμοποιώντας την άρνηση της σεξουαλικής επαφής ως μέσο αντίστασης.
- **Απόσπασμα:**
- "Και τι άλλο μας μένει, αν όχι να πάρουμε στα χέρια μας το σώμα μας;
Να κρατήσουμε μακριά τους άντρες και να διεκδικήσουμε αυτό που μας ανήκει."
- **Ανάλυση:**
- **Συμβολισμός του ελέγχου του σώματος:** Η Λυσιστράτη και οι γυναίκες παίρνουν τον έλεγχο της σεξουαλικότητάς τους ως μέσο πολιτικής διαμαρτυρίας.
- **Παραλληλισμός με την κλειτοριδεκτομή:** Όπως η σεξουαλική αποχή στη Λυσιστράτη χρησιμοποιείται ως εργαλείο, η κλειτοριδεκτομή συχνά παρουσιάζεται ως εργαλείο ελέγχου της γυναικείας σεξουαλικότητας από τις κοινωνίες που την εφαρμόζουν.
- **Δραστηριότητα:**
Ζητήστε από τους φοιτητές να συγκρίνουν τη στάση των γυναικών στη Λυσιστράτη με τις σύγχρονες προσπάθειες γυναικών από κοινωνίες που εφαρμόζουν την κλειτοριδεκτομή να διεκδικήσουν τον έλεγχο του σώματός τους.

- **Απόσπασμα από την «Αντιγόνη» (Σοφοκλής, στ. 450–500)**
- **Υπόθεση:**
Η Αντιγόνη συγκρούεται με τον Κρέοντα, διεκδικώντας το δικαίωμα να θάψει τον αδελφό της, παρότι αυτό είναι ενάντια στους νόμους της πολιτείας.
- **Απόσπασμα:**
- "Οι άγραφοι νόμοι των θεών
είναι πάνω από τις εντολές των ανδρών.
[...]
Το σώμα μου δεν το κυβερνά κανείς,
παρά μόνο εγώ."
- **Ανάλυση:**
- **Εξέγερση κατά του ελέγχου:** Η Αντιγόνη αρνείται να υποταχθεί σε νόμους που θεωρεί άδικους, επιμένοντας στην ηθική της αρχή.
- **Παραλληλισμός με την κλειτοριδεκτομή:** Όπως η Αντιγόνη αμφισβητεί τους κοινωνικούς νόμους, έτσι και οι γυναίκες που αντιστέκονται στην πρακτική αυτή διεκδικούν το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης του σώματός τους.
- **Δραστηριότητα:**
Οι φοιτητές μπορούν να γράψουν έναν φανταστικό μονόλογο της Αντιγόνης, όπου υπερασπίζεται τη θέση της ενάντια σε μια κοινωνική πρακτική που περιορίζει την ελευθερία των γυναικών.

